

„Szkola emocji i relacji – jak drama pomaga dzieciom rozumieć świat”

Zajęcia z dramy w szkole podstawowej wielu osobom kojarzą się przede wszystkim z zabawą w teatr. W rzeczywistości są one jednak czymś znacznie więcej – bezpieczną przestrzenią do rozmowy o emocjach, relacjach i trudnościach, z jakimi dzieci mierzą się na co dzień. Poprzez działania twórcze uczniowie uczą się współpracy, empatii, komunikacji i wyrażania własnego zdania. To nauka, która dzieje się w ruchu, w działaniu i w doświadczeniu.

Drama daje dzieciom możliwość wypowiadania się nie tylko słowami, ale także gestem, obrazem i metaforą. Dzięki temu łatwiej jest im opowiedzieć o sprawach ważnych, czasem trudnych, a często takich, o których wprost mówi się niechętnie lub z oporem. Z perspektywy nauczyciela jest to także cenne źródło wiedzy o świecie uczniów – o ich potrzebach, lękach, marzeniach i relacjach.

Podczas jednych z ostatnich zajęć wykorzystaliśmy ćwiczenie oparte na twórczej pracy ze słowem. Uczniowie pracowali w małych grupach i otrzymali zestaw przypadkowych zdań wyciętych z różnych gazet i czasopism. Nie były one ze sobą powiązane tematycznie ani logicznie. Zadanie polegało na ułożeniu z nich wiersza – nadaniu sensu, znalezieniu wspólnego wątku, stworzeniu historii lub obrazu, który będzie spójny dla danej grupy.

Już sam proces pracy okazał się bardzo wartościowy. Dzieci negocjowały, przekonywały się nawzajem, szukały znaczeń, interpretowały poszczególne zdania i wspólnie decydowały, co chcą nimi opowiedzieć. Każda grupa pracowała inaczej – jedni zaczynali od wyboru najciekawszych fragmentów, inni od rozmowy o tym, o czym chcieliby, aby był ich wiersz. Pojawiały się śmiech, zaskoczenie, ale też skupienie i zaangażowanie.

Powstałe wiersze były bardzo różnorodne. Niektóre miały charakter humorystyczny, inne przypominały krótkie opowieści, jeszcze inne były refleksyjne i pełne emocji. Najważniejszym etapem była jednak prezentacja prac oraz rozmowa po ich odczytaniu. Uczniowie tłumaczyli, dlaczego ułożyli zdania właśnie w taki sposób, jakie znaczenia w nich zobaczyli i co – ich zdaniem – mówi stworzony tekst.

Z tych interpretacji wyłonił się bardzo wyraźny obraz świata ważnych dla dzieci tematów. Na pierwszym planie pojawiły się relacje – zarówno rodzinne, jak i koleżeńskie. Uczniowie mówili o potrzebie bliskości, zrozumienia i bycia wysłuchanym. W ich wypowiedziach często pojawiały się słowa: „przyjaźń”, „wsparcie”, „zaufanie”, „pomoc”. Dzieci opowiadały o tym, jak ważne jest mieć kogoś, kto stoi po naszej stronie, kto potrafi pocieszyć i kto nie ocenia.

Równie silnie wybrzmiał temat bezpieczeństwa w grupie rówieśniczej. Uczniowie zwracali uwagę na to, jak ważne jest, aby nie wyśmiewać innych, nie obrażać ich i nie wykorzystywać słabszych.

Jednym z najczęściej powracających wątków była umiejętność stawiania granic. Uczniowie podkreślali, jak ważne jest powiedzenie „nie”, gdy ktoś przekracza nasze granice, namawia do czegoś nieprzyjemnego lub zachowuje się w sposób raniący. Mówili o odwadze, o potrzebie szacunku i o tym, że dbanie o siebie nie jest czymś złym. To niezwykle ważne sygnały – pokazują, że dzieci dostrzegają trudne sytuacje społeczne i próbują je rozumieć.

Warto zauważyć, że te refleksje pojawiły się spontanicznie – nie były narzucone przez nauczyciela ani wpisane w treść zadania. Wynikały z interpretacji uczniów i z tego, co sami uznali za ważne. To pokazuje, jak ogromny potencjał mają działania twórcze jako narzędzie poznawania świata emocji i relacji dzieci.

Drama i ćwiczenia teatralne uczą nie tylko kreatywności. To także praktyczna szkoła kompetencji społecznych. Podczas pracy w grupie uczniowie uczą się:

- słuchać siebie nawzajem,
- wyrażać własne zdanie,
- szukać kompromisu,
- szanować różnice,
- współodpowiadać za wspólny efekt,
- zauważać emocje swoje i innych.

W takich działaniach nie ma jednej dobrej odpowiedzi ani gotowego rozwiązania. Liczy się proces – rozmowa, próba zrozumienia, wspólne tworzenie. Dzięki temu dzieci czują, że ich głos ma znaczenie, a ich doświadczenia są ważne.

Dla nauczyciela są to momenty szczególnie cenne. Pozwalają zobaczyć uczniów w innej roli – nie tylko jako wykonujących polecenia, ale jako osoby myślące, wrażliwe i świadome. Często to właśnie podczas takich zajęć pojawiają się tematy, które nie wybrzmiałyby w tradycyjnej formie lekcji.

Wiersz 1.

Jesteś ważny, nie bądź sam.

Twoja obecność ma znaczenie, że akceptacja zaczyna się od spotkania w których każdy ma swoje miejsce.

Dzieci bawią się, które tak ciężko pracują przez cały dzień! Rozwijającego się mózgu.

Bądźmy razem, świętujmy
radość i twórzmy wspólne
piękne tradycje!

Wiersz 2.

Gdy ostatnie wyzwanie zostanie wykonane

Gdy ostatnie wyzwanie zostanie wykonane

Mogę cieszyć się każdym kolejnym dniem z moimi bliskimi

Długo cieszyć się dobrem

Zaczynamy od małych kroków

Najbardziej cieszą i motywują mnie drobne zmiany

Szukamy innych sposobów

Choć czasem się zastanawiam czy to mój
wróg czy przyjaciel.

Wiersz 3.

Potrzebujemy zrozumienia, dialogu i wspólnoty

Przyjaciel młodego człowieka

Rozmawia z nim nawet kilkadziesiąt razy

Nie chodzi o wielkie zmiany- chodzi o prawdziwe relacje

Wybór jest przeogromny

Przestrzeń i zaufanie

Jeśli coś nie działa, nie róbmy tego więcej.